

Csülörtöki idő. Gyengülő északi szél. Több helyen, főleg Keleten kisebb záporos, záporoszerű havazás. Éjjeli ragy. A nappali hőmérséklet az ország nyugati felében már valamivel magasabb lesz, mint ma.

Ára 10 fillér

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 59 (2626) sz. Szerda

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 március 12

Tegnap Amerika beszélt, legközelebb Japán hallatja szavát

A japán külügyminiszter berlini és római útja válasz Amerika háborús tevékenységére

Rómából jelentik: Macuoka japán külügyminiszter április 3-án, vagy 4-én érkezik Rómába és 3-4 napot tölt ott. Ezalatt a Duceval megvizsgálják a világhelyzetet és a háború várható fejleményeit. A külügyminiszter Berlinből érkezik Rómába és onnan Moszkvába utazik tovább, ahol szintén néhány napot tölt el. A Tribuna Macuoka római és berlini útját válasznak mondja Amerika fenyegető lépésére. Figyelmeztetés ez, hogy

Amerika nem avatkozhatik be az Atlanti-óceánon anélkül, hogy a Távolkeleten is be ne avatkoznék. Tegnap Amerika beszélt, legközelebb Japán fogja hallatni szavát. Macuoka ezért utazik Berlinből Rómába.

Macuoka berlini tartózkodása alatt Ciano is a német fővárosba érkezik

Berlinből jelentik: (NTI) Macuoka japán külügyminiszter európai útjára elkíséri a japán külügyminisztérium európai és ázsiai osztályának főnöke, továbbá a külügyminisztérium 8 főtisztviselője, több katonai szakértő, a hadügyi és tengerészeti ügyi minisztérium részéről, valamint a Domei-iroda egy munkatársa. Német politikai körökben igen nagy jelentőséget tulajdonítanak a japán külügyminiszter németországi látogatásának. Berlini diplomáciai körökben lehetségesnek mondják, hogy Macuoka berlini tartózkodása alatt az olasz külügyminiszter is Berlinbe érkezik és a három szövetséges állam külügyminiszterei együttesen tanácskozhatnak.

Berlini politikai körökben utalnak arra a tényre, hogy 1905 óta egyetlen japán külügyminiszter sem lépett idegen földrész területére.

Nagyjelentőségű határozatot hoznak a tengelyhatalmak.

Tokióból jelentik (Stefani): Macuoka japán külügyminiszter ma este 23 óra 35 perckor indul el Tokióból európai útjára és március 17-én érkezik Mancsuliba, ahonnan vonaton folytatja útját. Elutazása előtt a japán külügyminiszter fogadta a német és az olasz sajtó képviselőit. Kijelentette a többi között, Moszkvában ud-

variassági látogatást tesz. Lehetséges, hogy visszatérőben újra megszakítja útját a szovjet fővárosban.

Belgrádból jelentik (Bud. Tud.) A Politika berlini tudósítója szerint Rómában úgy vélik, hogy Macuoka európai látogatásának befejezése előtt nem kell semmiféle nagyobb tavaszi eseményt sem várni. A német sajtó szerint a japán külügyminiszter látogatása során a tengelyhatalmak nagyjelentőségű határozata várható.

Belgrádból jelentik: A Politika berlini jelentése szerint itt úgy tudják, hogy Macuoka Moszkván, Berlinen és Rómán kívül Vichybe is elutazott.

Rómából jelentik: (MTI) A római lapok kimerítő cikkeiben foglalkoznak Macuoka küszöbön álló európai utazásával és aháromhatalmi paktum jelentőségével. Rámutatnak arra, hogy a háromhatalmi paktum jelentősége nemcsak abban áll, hogy határozott

Összeült a jugoszláv koronatanács, hogy döntsen az ország végleges állásfoglalásáról

A török miniszterelnök ma nyilatkozik a külpolitikai helyzetről. Kiűritik Isztanbult

Belgrádból jelentik: (MTI) Pál kormányzóherceg elnöklésével szerdán délelőtt 11 órakor összeült a koronatanács, hogy döntsen a német részről előterjesztett javaslatokról.

Pál kormányzóherceg tárgyalásai a kormány tagjaival és magasrangú katonai személyiségekkel tegnap egész napon át tartottak. Von Heeren német követ kedden megbeszélést folytatott Cincár-Markovics külügyminiszterrel.

Belgrádi politikai körökben egyébként a hét végére várják a német-jugoszláv egyezmény aláírását. Az aláírás valószínűen Németországban történik meg. Cvetkovic miniszterelnök és Cincár-Markovics külügyminiszter előreláthatóan pénteken utaznak Németországba. A német repülőgép, amely a két minisztert Németországba szállítja, már tegnap megérkezett a zimonyi repülőterre.

Az olasz-görög viszályt csak a harc döntheti el

Athénből jelentik: (Budapesti Tudósító) A görög hadsereg főparancsnokságnak az elmúlt éjszaka kiadott jelentése arról számol be, hogy olasz csapatok egyes helyeken igen heves támadásokat kezdtek. A görögök az erős olasz támadást ellentámadással igyekeztek feltartani. A légi tevékenység is megélénkült.

Anglia súlyos hajóvesztései a négy téli hónap alatt.

Berlinből jelentik: (NTI) A véderő főparancsnokság jelentése szerint az Anglia elleni kereskedelmi háborúban az 1940 novemberétől 1941 február végéig tartó négy téli hónap alatt az ellenség 2.037.000 tonna kereskedelmi hajóteret vesztett. Ebből 1.524.000-et a haditengerészet és 513.000-et a légerő

súlyozott el. A légerő ezenkívül bombatalálatokkal súlyosan megrongált százhetvenöt ellenséges kereskedelmi hajót. Ezek a számok nem foglalják magukban azokat a veszteségeket, amelyeket az ellenség az aknatalálatok következtében szenvedett.

Az olasz főhadiszállás legújabb jelentése szerint Kelet-Afrikában, Keren szakaszán az olasz osztagok elfoglaltak egy ellenséges állást. Egy bombavető alakulat az éjszaka eredményesen támadta La Valetta katonai célpontjait.

145 ezer tonna hajótervesztés egy hét alatt.

Amszterdamból jelentik: (NTI) Mint az angol rádió a tengerügyi hivatal jelentése alapján közli, az angolok az

kötelezettségeket tartalmaz bizonyos eshetőségekre, hanem lefekteti az új világrend alapjait is. Nem lehet elfordítani a figyelmet a esendes-océáni helyzetről sem. Fennforog annak a veszélye, hogy a háború kiterjed az egész föld kerékére. Az angol-szász birodalom mindent elkövet hatalma és vágya megvédésére. Tokio, Berlin és Róma egyetlen érdektömböt alkot és el van szánva, hogy leveri a közös ellenséget.

Macuoka március 17-én száll fel a transzibériai gyorsvonatra. Utjával kapcsolatban kijelentette, hogy küldetése igen fontos, de nincs titkosított jellege. Beható megbeszéléseket akar folytatni a háromhatalmi egyezmény jövőjéről, ami különösen szíven fekszik és személyesen is meg akarja ismerni a tengelyhatalmak vezetőit. A velük folytatandó tárgyalások döntően befolyásolják majd a helyzet további alakulását.

elmúlt héten ellenséges hadicselekmények következtében 20 kereskedelmi hajót vesztettek, összesen 102 ezer tonna tartalommal. Nyolc szövetséges kereskedelmi hajót is elvesztettek 43 ezer tonna tartalommal. Ezek a veszteségek — folytatja a jelentés — a leg súlyosabbak, amelyeket Anglia a háború kitörése óta elszenvedett. Bár a jövőben is nagy veszteséggel kell számolni, azt azonban ki kell jelenteni, hogy ilyen mértékben nem folytatódhat tovább.

Ankarából jelentik (Maf. Nap): A török rádió szerda reggeli közlése szerint Saydam miniszterelnök ma délelőtt nyilatkozik a külpolitikai helyzetről. Ugy tudják, hogy a miniszterelnök ezúttal kitér Hitler üzenetére is. A Politika konstantinápolyi jelentése szerint a kormányparti többség ülésén, amelyet tegnap tartottak a külügyminiszter nyilatkozott a külpolitikai helyzetről, különösen a bulgáriai eseményekkel kapcsolatban. Eszerint a török kormány a legnagyobb figyelemmel kíséri az új helyzetet és minden erejével igyekszik a békét fenntartani.

Az olasz-görög viszályval kapcsolatban a lap úgy értesül, hogy a helyzet tisztázódott és azt most már végleg a tengeren döntik el, miután nincs küldetés a közvetítés sikerére.

Isztambulból jelentik (Stefani): Törökországban elsőrendű fontosságot nyertek a partvédelmi gyakorlatok, amelyek során őrséget képeznek ki. ejőernyősök ellen.

Megindulnak a közmunkák

Hozzákezdtek az elhanyagolt nagyváradai utcák javításához
Miért bocsátott el a város négyszáz inség-munkást? — Sok a panasz a szociális ellenőrzést végzők ellen

Tudvalevőleg több mint ötezer munkanélküli volt Nagyváradon a magyar uralom beköszöntése után és nagyon helyesen egyik első gondja volt a város vezetésének ezen a rendkívüli méretű munkanélküliségen segíteni. Lehetővé tette ezt az a körülmény, hogy az újonnan épült városrészekben több, mint 500 utca volt teljesen közvezenlenti és rendezetlenül, amelyek szabályozása és legalább ideiglenes kikövezése igen sok munkát igényelt. Az állam is tekintélyes összegeket bocsátott a város rendelkezésére az utcaszabályozási munkák megindítására s a háztulajdonosok megajánlásai is nagy összegeket eredményeztek, úgy-hogy a főmunkások hivatala a szociális szervezettel karöltve a munkanélküliek jelentős részét kenyérkeresethez tudta juttatni a nehéz téli hónapokban.

Meg is indult az útépitési munka és egyszerre több városrészben is

megnyugvással láthatta a román uralom idejében teljesen elhanyagolt és magárahagyott utcák lakossága, hogy ez a kétirányú gondoskodás, amely járható utcákat teremt és egyúttal munkaalkalmakat nyújt, valósággal megváltoztatja a városrészek képét. A munkáscsapatokban, amelyek az új telepeken megjelentek, a nincstelen napszamosok mellett leszegényedett iparosok és nagy kenyérgondokkal küzdő szakmunkások is lapátolták a sarat, talicskázták a földet, hordták a kavicsot és a porondot egész télen át. A járókelők, akik, elmenőben a munkáscsapatok mellett, megfigyelhették őket, különös megállapításokat tehettek. Egészen egyszerű, külsejükben is a szegénység legelső fokán álló napszamosok mellett jól öltözött mesteremberek is kucskoltak nap-estig, akiknek beszéde is elárulta, hogy nem a lapátolás és a talicskázás az élethivatásuk.

Általában nem állottak hivatásuk magaslátán és sok panaszra adtak okot a tapintatot és körültekintést igénylő eljárás során. Már a munkáslakásokba való bekopogatásukkor sem találták el a hangot s tudakozódásaik közben sok esetben nem voltak figyelemmel arra a szociális érzékenységre, amely különösen az önhibájukon kívül nyomorba jutott, jobb sorsra érdemes iparosemberekénél és szakmunkásoknál nagyon is indokolt.

Számos panasz érkezett be hozzánk, hogy egyes környezettanulmányozó fiatal emberek tiszteletlen és bizalmas hangot engedtek meg maguknak fiatal, csinos munkásasszonyokkal szemben.

Emellett általános a panasz, hogy túlzott szigorral ítélték meg a kiküldötték az inségmunkára felvettek rászorultságának mértékét. Egy munkanélküli kőművest azért ajánlottak elbocsátásra, mert egy kis magacépítette vályog vityillója van, egy másik kenyérkeresetnélküli iparosembert pedig azért, mert varrógépet találtak lakásán. Számos esetben azért állapították meg a rászorultság hiányát, mert nem találták a családot egészen sötét nyomorban: még van szerény berendezésük, felvevő ruhájuk, ágyneműjük.

A kiküldöttek jelentései alapján aztán mintegy 400 inségmunkás megkapta felmondását. Bizonyára vannak sokan ezek között, akik — különösen azért, mert családjukban nem ők az egyedüli kenyérkeresők, — valóban méltánytalanul jutottak az inségmunkások sorába: olyanok is vannak, akik akár azért, mert vidékiek, akár pedig mert más gondoskodás tárgyát képező menekültek, nem tartoznak azok közé, akiknek megélhetéséről a városnak elsősorban kell gondoskodnia. De, mint a hozzánk érkezett panaszok özőnéből megállapítható, igen sok nélkülöző, család inségmunkást az utolsó falat kenyértől fosztotta meg a felmondás, azért véleményünk szerint a felmondásokat megelőző ellenőrző eljárást haladéktalan felül kellene vizsgálni annál is inkább, mert azt — a kellő irányítás ellenére is — nem szakavatott és sok esetben minden szociális érzék nélkülöző közegek végezték.

Tudomásunk szerint a város népjóléti hivatala meg is kezdte már a panaszok kivizsgálását és remény van rá, hogy sok elbocsátott inségmunkás ismét visszerkerül azokra a munkahelyekre, amelyekre a nagy közmunkák és a tavaszi építkezések megindulásáig semmiképpen sem nélkülözhetnek.

(j. b.)

Megkezdődtek a püspöki kar

tavaszi tanácskozásai

Budapestről jelenti a Magyar Kurir: Magyarország latin és görög szerzetesi római katolikus püspöki kara Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás elnöklésével szerdán reggel megkezdte a szokásos tavaszi tanácskozását a budai hercegprímási palotában. A tanácskozáson megjelent Szencsényi Lajos egri érsek, Glattfelder Gyula csanádi, Hosszu Gyula kolozsvári, szatmárnémeti-i görög katolikus, Hanauer István váci, Bubnics Mihály roznyói, Virág Ferenc pécsi, Svoy Lajos székesfehérvári, Gröss József szombathelyi, Stojka Sándor munkácsi görög katolikus, Dudás Miklós hajdudorogi görög katolikus, Czapi Gyula veszprémi, br. Apor Vilmos győri püspökök, Kelemen Krizosztos panonhalmi főpát, Lindenberger János debreceni apostoli kormányzó, Lengyel Zoltán örmény szertartásu apostoli kormányzó, Schriffert Béla nagyváradai és Sándor Imre kolozsvári püspöki helytűk.

Három és fél évi fegyházra ítélték Biró Pál tettestársát

Budapestről jelenti: A bíróság ma hirdetett ítéletet Biró Pál és Sivó Jenő bűnügyében. A törvényszék Sivó Jenő vádlottat, mint a szokásban levő Biró Pál tettestársát, bűnösnek mondotta ki egyrendbeli fizetési eszközzel folytatlagosan elkövetett visszaélés büntetésével és ezért 3 évi és hat hónapi fegyházra, huszezer pengő pénzbüntetésre, tizévi hivatalvesztésre és ugyanilyen tartalmu jogvesztésre ítélte. Kötelezte ezenkívül kettőszázézer pengő vagyoni elégtételnek, saját személyében való megfizetésére, továbbá az alkobzas alá eső értéknek megfelelő három millió 734 ezer pengőnek Biró Pállal való egyetemleges megfizetésére ítélte.

Sivó Pál előzetes letartóztatásban kilenc hónapot és öt napot töltött, amit a törvényszék kitöltöttnek veit. A pénzbüntetés, behajthatatlanság esetén száz pengőként további egy nap, összesen kétszáznapos egyetemleges fegyházbüntetésre változtatható. Sivó Jenő és Biró Pál egyetemlegesen kötelesek ezenkívül az eddig fölmerült 20.535 pengő, valamint az ezután fölmerülő bűnügyi költségeket az államkincstárnak megfizetni.

Nagy gyászpompával temetik el a kézigranát kispesti diákáldozatait

Kispestről jelenti: A rendőrségen erőlesen nyomoznak a kispesti diák-szerencsétlenség ügyében. Az kutatják, hogy hogyan jutott a kézigranát a kis Szigetへz. Megállapították, hogy a legelfogadhatóbb vélemény szerint a városháza melletti gödörben találták a kézigranátot, amelynek felrobbanása azután rajta kívül két diák halálát okozta. A szörnyű szerencsétlenség sebesültjei közül Mór Ferenc és Kovács Sándor állapota javul. Tóth Lajos azonban súlyosan sebesült és szemét veszedelem fenyegeti, mert szemébe gránátzilánk került. Egyébként Kispeszen nagy gyászpompával temetik el a tragikus szerencsétlenség kis áldozatait.

Egykori „koncentrások” a váradi útjavító munkások között

Csak a napokban lestük el néhány munkáscsoport társalgását. Keserű akasztófahumorral vesézik egymást, tréfásan utalva a szakmára, amelyet a nehéz viszonyok miatt átmenetileg nem gyakorolhatnak.

— No, — mondja az egyik, — maga sincs hozzászokva a melóhoz. Ami alatt a munkát kell érteni.

— Én ne volnék? — feleli gúnyos önéreveléssel a másik. — Hát Botosaninál ki ásta az árkot?

Erre mindenfelől hozzászólások hangzanak el:

— Én a Károly vonalnál ástam... Én Sucavánál...

És rövid idő alatt lerajzolódik színté az egész Nagyrománia határvidékének lényege az egykori „koncentrások” beszédében, de egyúttal feléleveníődik a román uralom utolsó, elviselhetetlenné vált korszakának minden szenvedése.

Környezettanulmányok az inségmunkások lakásán

Az inségmunkások lakásain végzett környezettanulmányok kiterjedtek más körülmények megállapítására is. Szeptember hónapban ugyanis igen sok menekült érkezett Nagyváradra, akiket a menekültügyi hivatal az anyaország különböző részeibe továbbított elhelyezés végett. Ezek közül számosan visszavárogtek és növelték a munkanélküliek számát. Azután sokan érkeztek Váradra a környékről is, akikről más községek tartoznak gondoskodni. Hasonlóképpen érkeztek Nagyváradra olyan anyaországheliek, akiknek azelőtt Csonka-Magyarországon megfelelő életlehetőségük volt. Ezek közül az első időben, a személyi adatok ellenőrzése körül természetesen keletkezett nehézségek miatt sokan jutottak munkához városunkban, megnehezítve a helyi munkanélküliek amúgy is súlyos helyzetét.

A szükségessé vált környezettanulmányozásra tizenöt fiatalembert küldtek ki a megfelelő utasításokkal. De ennek a munkának az elvégzésére komoly előtanulmányok, tapasztalatok szükségesek s ezek hiányában legalábbis szociális érzékkel kell az eljáró közegeknek bírniok. Ilyen közegek azonban nem álltak rendelkezésre. A kiküldött fiatal emberek csak ideiglenes alkalmazottak a városnál s talán emiatt is többek közülük egy-

A napokban nyílik meg a szaklátszerész üzlet

Nagy Sándor utca 1, Del-Ka mellett.

A tengeralattjáró-háború

Churchill angol miniszterelnök 1940. őszén tartott beszédeiben nyíltan bevallotta, hogy Anglia a német tengeralattjárók támadásainak jókora részét a szárazföldi hadseregével szembevetve bírta el. Célzott arra, hogy ezt valószínűleg sem a hajókaraván rendszer bevezetése, sem a kereskedelmi hajók felfegyverzése, sem az Egyesült Államok által átengedett torpedórombolók, sem vízi bombák, de még a német hadikikötők ellen irányított légi- és aknátámadások sem akadályozhatják meg. Már ekkor megjövendölte azt, hogy az angol kereskedelmi hajózás veszteségei az 1941-ik évben tetemesen meg fogják növekedni.

Jóslása bevált. A hajóvesztések valóban megnövekedtek, mert a német tengeralattjárók és egyéb tengeri egységek azóta már egész hajókaravánokat pusztítottak el. Ma már német segédcirkálók veszélyeztetik az Atlanti-, az Indiai-Oceán és a Déli-tenger vizeit. A „Carnarvon” nevű angol segédcirkálót a németek súlyosan megrongálták és a Montevideoi kikötőbe való menekülésre kényszerítették. Nauru angol szigetét német egységek lődzék, a Déli-tengeren pedig, ahol egyébként béke idején csak kisebb hajók teljesítették szolgálatot, a németek 10—15.000 bruttóregisztertonnás angol gőzöket süllyesztettek el. A német segédcirkálók jelenléte az angolokat arra kényszeríti, hogy a hajókaraván rendszer az Atlanti-óceán déli részére, Délamerika keleti partjainak környékére és az Indiai-óceán területére is kiterjesszék.

Az angol sajtó a német tengeralattjárók és egyéb tengeri egységek okozta veszélyt, a Földközi-tenger mellékén lefolyt angol sikereket, mint Kréta szigetének elfoglalása, olasz csatahajók megrongálása, a Kireneikában végrehajtott sikeres előnyomulás, stb., méreten felüli túlzásával igyekszik elkendőzni.

Mindaz azonban nem segít semmit, mert a Brit-Birodalom az anyarszággal áll vagy bukik, ma éppen úgy, mint 200 évvel ezelőtt, amikor ezt az idősebb Pitt, Anglia neves államférfia már megállapította.

Az angol szigetország helyzete egyre súlyosbodik. A német vezér és kancellár legutóbbi beszédeiben már bejelentette a korlátlan tengeralattjáró háború megkezdését és jelentős számú újabb tengeralattjáró beállítását. Hogy ez a tény milyen súlyos megpróbáltatás elé fogja állítani az angol flottát, azt könnyen megérthetjük, ha emlékeztünkbe idézzük Lee angol lordnak az 1922. évi Washington-i leszerelési értekezleten tett ama kijelentését, mely szerint az ebben az időben megvolt csak mintegy 10—12 német tengeralattjáró esetleges támadásának elhárítására Angliának 3000 különböző nagyságu tengerészeti egységet kellett volna szolgálatba állítania.

Mivel a német tengeralattjárók száma 1922 óta sokszorosára megnövekedett, nem lehet vitás, hogy azok hatásának megakadályozása 1941-ben már oly súlyos feladat lesz, amellyel az angol haditengerészet, még a jelenleginél tevékenyebb amerikai segítség mellett is nehezen fog megbírközni tudni.

Pokolgép robbant az istambuli Palotaszállóban

A szállodában lakott Randell szófiai angol követ és a követség személyzete is. A robbanás pillanatában a követ dolgozószobájában tartózkodott

Isztanbulból jelentik: (NTI) Kedden este kevéssel tíz óra után az isztambuli Pera városrészben a Palota szálló alsó helyiségében pokolgép robbant, amely súlyosan megrongálta az épületet. A robbanás tüzet okozott, amelyet a tűoltóság rövid idő alatt eloltott. Az eddigi megállapítások szerint 5 személy meghalt és megsérült. Egy villamos-

kocsi, amely a szálloda közelében haladt súlyosan megrongálódott.

A szállodában az utóbbi időben főként angolok laktak. Az elmúlt két nap folyamán a Bulgáriából Isztambulba érkező angol diplomaták közül néhányan szintén itt szállottak meg. Itt szállott meg azonkívül öbbs Romániából érkezett angol is.

Letartóztatták a szálloda egész személyzetét

Isztanbulból jelentik (Mai Nap): A szállodában, amelyben a robbanás történt, lakott Randell volt szófiai angol követ, a volt követség tisztviselőivel és tisztviselőjével együtt. A robbanás pillanatában a követ éppen dolgozószobájában postáját rendezte. A robbanás után a követ ijedten kiáltozta leánya nevét. Rövidesen kiderült, hogy nem történt baja. Az előcsarnokban a robbanás után 5 halottat találtak a romok alatt. Egyelőre csak egy rendőr és egy alkalmazott személyazonosságát sikerült megállapítani. Az angol követség személyzete közül az első titkár és két titkárnő súlyos sérüléseket szenvedett. A robbanást hatalmas erejű pokolgép okozta. Az egyik feltevés szerint a pokolgépet a tetőzetben építették be. A mennyezet teljes egészében a földre zuhant. Valószínűnek látszik az a feltevés, amit az egyik tisztviselő közölt. E szerint, amikor Szófiából elindultak és számbavették a poggyászt, kiderült, hogy két csomaggal több van, mint amennyiről eddig tudtak. Azt hitték, hogy valaki az utolsó pillanatban fényképtáskákat helyezett el a csomagok között. A robbanás pillanatában az egyik titkárnak eszébe jutott, hogy a számfelületi csomagok egyike szobájában van, mire azt sietve az utcára hajította. A csomag nem robbant fel és később megvizsgálták és akumolátort találtak benne. A robbanás után a nagy zavarban a rendőrök először Randell követet is letartóztatták. Őrizetbe vették az egész szálloda személyzetét.

Randell csomagjában volt a pokolgép.

Rómából jelentik: A Popolo di

Ma este 7 órakor légiriadó-gyakorlat lesz

Felhívom a város közönségének figyelmét, hogy f. évi március hó 12-én, szerdán este 7 órakor kb. 10 percig tartó légóttitító gyakorlatot rendeltem el.

Az elsötétítő gyakorlat alatt mindenki, ugy a köz., mint magán-épületben tartózkodók, valamint az utcán járó közönség és forgalmi járművek akként kötelesek viselkedni, mint „légvédelmi készültség” ideje alatt elrendelt riasztás esetén.

Az elsötétítés után a szirenák szá-

Roma isztambuli jelentése szerint a rendőrség azt állítja, hogy a pokolgép Randell poggyászában volt. A lap felveti a kérdést, hogy vajjon nem az athénlak megismétléséről

Milyen tárgyakból lehet jelentkezni a májusi rendkívüli érettségire?

Fontos tudnivalók a jelöltek számára

Nagyvárad. Saját tud. Tegnapi számunkban közöltük az 1941. május havában tartandó rendkívüli érettségi vizsgálatra vonatkozó rendelkezést. A jelöltek tájékoztatására a magyar érettségi szabályzat tanulmányozása után még a következőket tartjuk szükségesnek közölni:

A jelöltek anyanyelvük, illetőleg azután a nyelv után, amelyen középiskoláikat végezték a következő módokat szerint tehetik le a gimnáziumi érettséget:

I. Humánisztikus szakon:

a) Írásbeli: 1. Magyar nyelv. Magyar nyelven írt értekezés. 2. Latin nyelv. latin szöveg fordítása magyar nyelvű fordításra franciá nyelvre. — Szóbeli: magyar, latin, történelem, természetrajz, filozófia. b) Írásbeli: 1. Magyar nyelv. Magyar nyelven írt értekezés. 2. Latin nyelv. Latin szöveg fordítása magyar nyelvre. 3. Román nyelv. Magyar szöveg fordítása román nyelvre. Szóbeli: Magyar, latin, történelem, természetrajz, filozófia. c)

Írásbeli: 1. Román nyelv. Román nyelven írt értekezés. 2. Latin nyelv. Latin szöveg fordítása románra. 3. Francia nyelv. Román szöveg fordítása magyar, latin, történelem, természetrajz, francia nyelvre. Szóbeli: Román filozófia. d) Írásbeli: Német nyelv. Német nyelven írt értekezés. Latin nyelv. Latin szöveg fordítása németre. Francia nyelv. Német szöveg fordítása francia nyelvre. Szóbeli: Német nyelv, latin történelem, természetrajz, filozófia. e) Írásbeli: Német nyelv. Német nyelven írt értekezés. Latin nyelv. Latin szöveg fordítása németre. Román nyelv. Német szöveg fordítás román nyelvre.

II. Természettudományi szakos:

f) Írásbeli: Magyar nyelv. Magyar nyelven írt értekezés. Idegen nyelv (román, német, olasz, angol) idegen nyelvű szöveg fordítása magyar nyelvre. Francia nyelv. Magyar szöveg fordítása franciára. Szóbeli: Magyar nyelv, idegen nyelv, történelem, mennyiségtan, fizika. g) Írásbeli: Román nyelv. Román nyelven írt értekezés. Idegen nyelv (német, olasz, angol) szöveg ford. románra. Francia nyelv. Román szöveg fordítása franciára. Szóbeli: Román nyelv, idegen nyelv, történelem, mennyiségtan, fizika. h) Írásbeli: Német nyelv. Német nyelven írt értekezés. Idegen nyelv (román, olasz, angol) szöveg ford. németre. Francia nyelv. Német nyelvű szöveg fordítása franciára. Szóbeli: Német nyelv, idegen nyelv, történelem, mennyiségtan, fizika.

A nagyváradi m. kir. állami Szent László főgimnázium igazgatóságának kérésére felhívjuk a jelölteket, hogy a jelentkezéssel egyidejűleg nyújtsanak be írásbeli nyilatkozatot, hogy melyik módon akarnak vizsgázni.

(Az érettségi vizsga egyébként nem április 26-án kezdődik, mint tegnapi cikkünk címében elnézés folytán közöltük, hanem május elején. Szerk.)

Jóvátétel az erdélyi birtokosoknak

A román uralom alatt elvett erdélyi birtokok ügyének rendezése

Amióta az 1940. augusztus 30-i bécsi döntéssel visszacsatolt keleti és erdélyi országrészek ismét a Magyar Szent Korona védelme alá kerültek, a magyar kormány a lehető leggyorsabb időben bocsjátja ki azokat a rendeleteket, amelyek ennek a felszabadult területnek az életviszonyait a magyar jog és a magyar törvények szellemének megfelelően szabályozzák és amelyeknek célja az, hogy részben mielőbb meginduljon a békés, nyugodt élet ezen a területen részben pedig, hogy jóvátétesse azokat az igazságtalanságokat, amelyeket az erdélyi magyarságnak keserves huszonkét esztendőn keresztül az elnyomó román uralom részéről el kellett szenvednie.

Néhány nappal ezelőtt, február 23-án a Budapesti Közlöny című hivatalos lapban igen fontos miniszterelnöki rendelet jelent meg, amelynek célja az, hogy a román uralom alatt igazságtalannul elvett ingatlanok ügyét az igazságosság és méltányosság elveinek megfelelően rendezze. Hiszen köztud-

másu tény, hogy a románok a megszállás huszonkét éve alatt az erdélyi birtokosok ellen kegyetlenség, zavarosság és alattomoság minden eszközét igénybe vették, hogy a teljesen kiszolgáltatott magyarságot vagyonából kiforgassák és földönfutó koldussá tegyék. Ennek a kitűzött célnak az érdekében semmiféle törvényteleneségtől, fondorlattól nem riadtak vissza, a hatóságok szemet hunytak, vagy többé-kevésbé segédkeztek is nyújtottak minden olyan alkalommal, amikor egy jobb sorsra érdemes magyar megkárosításáról, vagy tönkretételéről volt szó.

Ezért üdvözlő örömmel nemcsak a felszabadult erdélyi terület közvetlenül érdekelt lakossága, de az egész magyar közvélemény is az 1440—1941. számú rendeletet, amelynek lényeges intézkedéseit minden erdélyi embernek ismernie kell, hiszen nagyon kevés család van a felszabadult területen, amelynek valamelyik tagjától a románok a legkülönbözőbb eszközökkel elvették volna valamilyen ingatlant.

alaptörvénynek, vagy esetleg a Román Nemzeti Banknak tulajdonában volt és valaki ezen intézmények egyikétől ezt az ingatlant akár adás vétel akár valamely hatósági intézkedés alapján 1939. március hó 15-e után megszerezte: ez az ingatlan szerzés érvénytelen De érvénytelen az ingatlan szerzés akkor is, ha valaki 1939. március hó 16-ik napja előtt jutott teljesen vagy részben ingyenesen olyan ingatlan tulajdonába, amely a román megszállás előtt azaz 1918. október hó 27-ik napja előtt a m. kir. államkincstár, más magyar köztestület, közintézet vagy közérdekű célt szolgáló alapítvány tulajdonában volt. Ez a rendelkezés tehát annyit jelent, hogy ha valaki bármely uton 1939. március 15-e után egy ilyen köztestületi, vagy alapítványi birtok, ház vagy telek tulajdonjogát megszerezte vagy esetleg egy olyan ingatlan van a tulajdonában, amely a román megszállás előtt a magyar államé, vagy valamely magyar közintézeté volt, úgy ezt az ingatlant elveszti, illetve annak tulajdonjoga visszazár a magyar államkincstárra.

Ilyen eset számtalan adódik Erdélyben, hiszen a románok — amikor csak tehették — elvették, vagy kiszajátították a magyar művelődési, felkötési, gazdasági és egyéb intézmények ingatlanait s igen sokszor a legnagyobb kiábrándulással, ugyszólván teljesen ingyenesen jutottak ezeknek az ingatlanoknak a tulajdonába.

Külön intézkedik a rendelet az úgynevezett „csiki magánjavakra” vonatkozóan és kimondja, hogy az a javakhoz tartozó ingatlanoknál, amelyek a megszállás alatt a román állam tulajdonába mentek át, vissza kell állítani a román megszállás előtti állapotot. Ezek a javak tehát ismét a csiki szélesség tulajdonába kerülnek.

Házakra, városi telkekre is vonatkozik az új rendelet

Erről a rendeletről elsősorban azt kell tudni hogy nemcsak a mezőgazdasági művelés alatt álló ingatlanokra, tehát földbirtokokra, hanem az egyéb ingatlanokra, azaz: házakra, városi telkekre is vonatkozik. A rendelet első és legfontosabb intézkedése az, hogy a felszabadult területen 1941. március 16-án megindítja a telekkönyvi forgalmat. Mindaddig ugyanis a telekkönyvi forgalom külön rendelet alapján szünetelt, bejegyzéseket a telekkönyvi hatóságok nem eszközölték. Ez az állapot most megszűnt s március 16-tól kezdve a magyar jog szabályai szerint megindul a telekkönyvi hatóságok munkája s ezzel Erdély lakossága egy lépéssel ezen a téren is közelebb jut a rendes és normális élet felé.

Ugyanezért az említett rendelet egyidejűleg életbe lépteti az ingatlanokra vonatkozó összes magyar jogszabályokat a magyar telekkönyvi rendtartást és a jelzálagra vonatkozó összes magyar jogszabályokat is. A jövőben tehát a telekkönyvvel kapcsolatos összes munkálatok ugyanazon szabályok szerint fognak történni, mint az anyaországban.

A továbbiakban a rendelet olyan intézkedéseket hoz, amelyek — mint fentebb említettük — lehetővé teszik a román uralom alatt elkövetett és az ingatlanokkal kapcsolatos igazságtalanságok megszüntetését és jóvátételét. Mindenekelőtt hangsúlyozza a ren-

delet, hogy ezáltal nem kíván intézkedni a román agrárreform során kiszajátított ingatlanokra vonatkozóan, még pedig azért, mert ezeknek az ügyét egy külön rendelet fogja szabályozni.

Milyen esetekben száll vissza az államkincstárra a tulajdonjog

Kimondja a rendelet, hogy ha valamely ingatlan a román megszállás alatt valamely köztestületnek, közintézetnek vagy közérdekű célt szolgáló

Egy évi határidő az anyagi kár jóvátételének kérésére

Nagyon sok erdélyi embert érdekel és érint ennek a nagyjelentőségű miniszterelnöki rendeletnek az az intézkedése, amely kimondja, hogy akinek valamely ingatlanát földbirtokát, házat vagy telkét a román megszállás alatt hatósági kényszerrel, vagy hatósági intézkedés kizsákmányolásával való fenyegetés hatása alatt vették el, azok a rendelet hatályba lépésétől számított egy év alatt, vagyis 1942. február 22-ig a rajtuk esett igazságtalanság és anyagi kár jóvátételét kérelmezhetik illetve ingatlanuk elidegenítését keresettel támadhatják meg az illetékes telekkönyvi hatóságnál. Ez a megtámadási határidő azonban csak hatvan nap a rendelet hatályba lépésétől számítva, akkor, ha a megtámadási kereset harmadik személy ellen irányul.

Nagyon sokszor előfordult a román uralom alatt, hogy ha már egy magyar embernek a birtokát a földreform során nem tudták elvenni és valamely román ember szemet vetett erre a birtokra, egyszerűen megfenyegette a magyar birtokost hogy valamely román hatóság fogja elvenni birtokát és így a magyar poton pénzben volt kénytelen a román javára megválni birtokától. Ezek az igazságtalanságok az

itt ismertetett rendelet intézkedései alapján most megszűnnek és mód nyílik arra, hogy az érdekelt magyarok — még pedig legtöbb esetben kisemberek — fondorlattal vagy hatósági kényszerrel elvett birtokukat visszakapják.

A rendelet továbbmenőleg úgy intézkedik, hogy akiktől nem hatósági kényszerrel, vagy ilyen hatósági intézkedésnek kiállításba helyezésével vették el birtokukat, vagy egyéb ingatlanukat, hanem azt a megszállás ideje alatt csak oly módon veszítették el, hogy ezzel súlyos anyagi kárt szenvedtek és

Még a megszállás alatt készült széles nemzeti színű szalagok, magyar nyakkendők olcsó gyári áron
PODOLCSÁK JÓZSEF
„TURUL” szövődében,
Árpád Vezér út 47. szám alatt
szerezhetők be.

az új tulajdonos pedig aránytalan haszonra tett szert, ezek a kárvallott magyarok kártalanítást követelhetnek s visszakövetelhetik vagy az ingatlan való kártalanításukat. Ezt a kártalanítást az illetékes járásbírósnak kell kérelmezni amely az érdekelt felek bevonásával egyezségi tárgyalást tart. A járásbíró határozata ellen csak egyszerű felfolyamodásnak van helye a királyi ítélőtáblához.

Szabályozza a rendelet a külföldiek ingatlan szerzését is. Ebben a vonatkozásban fenntartja a román jogszabályoknak a hatályát a felszabadult területen, de míg a román szabályok tiltották azt, hogy magyar ember ingatlant szerezzen még az esetben is, ha román állampolgár volt, addig a magyar rendelet kimondja, hogy a felszabadult területen fekvő mező, vagy erdőgazdasági ingatlant külföldi állampolgár csak akkor szerezhet, ha erre a földművelésügyi miniszter a belügy- és honvédelmi miniszterekkel egyetértve engedélyt ad.

Ezek az 1440—1941. sz. miniszterelnöki rendelet legfontosabb és legjelentősebb intézkedései. Régi magyar sérelmeket, sokat szenvedett erdélyi magyarokon elkövetett igazságtalanságokat fog orvosolni ez a rendelet, amely végső eredményben az erdélyi magyar jog szellemét és uralmát állítja helyre azokon a területeken ahol több mint két évtizeden keresztül a balkáni erdélyi, önkény és mohóság uralkodott.

Gyümölcsfákrol

alma, körte 3—4 éves 1 db
70—80 fillér,

szőlőoltvány

és Berlandieri 2 éves gyökeres
vesszőkről kérjen árjegyzéket
Szücs telep, Bihardioszeg., 17.

Védekezni kell a gyümölcsfák kártevői ellen

Gyümölcsápolási tanfolyam Nagyváradon

A tavasz eljöttével itt van az ideje gyümölcsfáink ápolásának, kezelésének a sok kártevő ellen, amely nyár folyamán pusztítja gyümölcsstermésüket. A kártevők a meleg idővel felébrednek téli álmukból, hogy megkezdjék pusztító munkájukat.

Ezt kell megelőznünk és addig kell a kártevőket, azok petéit, tojásait, szib. elpusztítani, amíg azok életre nem kelnek. Fáinkat meg kell tisztogatni ritkítani s azután a megfelelő védekező szerrel gyümölcsfáinkat átfogosan bepermetezni.

A szükséges tisztogatási és védekezési munkákról minden gyümölcsstermesztő felvilágosítást nyerhet a földművelésügyi miniszterium által városunkban rendezett gyümölcsápolási tanfolyamon. Az elméleti előadások helye délután 5-től 7-ig a Magyar Házban (Sal Ferenc utca 9), a gyakorlati bemutató helye délelőtt 9-től 12-ig a Székely-székhelyben a Görög oldal 1. sz. alatt. Csütörtökön délután a permetezéskről és a kártevőkről lesz szó vetített képes előadás keretében.

A tanfolyam utolsó két napja csütörtökön és pénteken lesz.

35 perc Kolozsvár
70 perc Budapest
85 perc Marosvásárhely
repülőgéppel.
A Magyar Légiforgalmi r. t.
Járatái télen is közlekednek.
Felvilágosítás: Rákóczi út 10. sz.
Telefon: 11-17

Belvárosi mozgóban. Szerdán utoljára

**A szerelem
nem szégyen**

Csütörtől
A kegyelmes úr rokona

Tel. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
esütörtöki kezdettel: Rachel Field regénye

**Egy asszony
három élete**

BETTE DAVIS CHARLES BOYER

előadások kezdete: 3, 6 és 9 órától.

APOLLO Filmszínházban MA!
Magyar Imre és cigányzenekara muzsikál a

Rozmaring-ba

Főszerepben: Turay Ida, Páger
és Kabos.

**Az ingatlanközvetítésre
kiadott román engedélyk
értvényüket veszítik**

Uj engedély szükséges az ingatlan-
közvetítők részére

Nagyvárad thj. város közigazgatási
ügyszőfája a következő figyelmeztet-
ést küldte be lapunkhoz:

Figyelmeztetem mindazokat, akik in-
gatlanközvetítésre a román hatóságok-
tól kaptak engedélyt, hogy ezt a tev-
kenységüket csak 1941 július hó 1. nap-
jáig folytathatják. Aki 1941 július hó
1. napja után is kiíván ingatlanköz-
vetítéssel foglalkozni, ezt csak a m.
kir. Földművelésügyi Miniszter urnak
a 14.000-1937. F. M. számú rendelete
alapján kiadott engedélyével teheti.
Nagyvárad 1941. március hó 9-én. Dr
Varga László s. k. tanácsnok.

Vigyázat!

A Darnol hashajtót utanoz-
zák. Ugyeijen, mert minden
tablettán a „DARNOL”
szónak és T alakú bevágás-
nak kell lenni. Kimondottan
eredeti csomagban kérje.

DARNOL

**Március 20-án végleg lejár
a lei-érmék beváltási határ-
ideje**

A Magyar Távirati Iroda jelenti:
A Magyar Nemzeti Banknak a leire
szóló bankjegy, illetve érme átváltá-
sa tárgyában 1940. szeptember 5-én,
illetve 1941. január 22-én kelt és fal-
ragaszok útján közzétett hirdetemnye
szerint az átváltásra megállapított
határidő eltelté után csak abban az
esetben váltják be a leit, ha a ké-
sedelmet megfelelően igazolják. A
Magyar Nemzeti Bank közhírré teszi,
hogy 1941. március 20-tól kezdődőleg
nem fogadja el többé a leire szóló
bankjegyet, illetve értmét átváltás vé-
gett.

**Csitáry polgármester Nagyvá-
radon.** Saját tud. Csitáry G. Emil
Székesfehérvár polgármestere kedden
városunkba érkezett. Dr Soós István
polgármester felhívására a városi üze-
meket tanulmányozza.

**Hat egészségőri állás szervezé-
sét engedélyezte a minisztérium.**
Nagyvárad. Saját tud. A belügy-
minisztérium értesítette a várost,
hogy 6 egészségőri állás szervezését
engedélyezte, azzal a kikötéssel, hogy
ezek látják el a piaci rendszert is.

Felhívás. A MÁV kolozsvári üzletve-
zetősége 1941. évi április 3-ra nyilvános
versenyárgyalást hirdet a biharpüspö-
ki kavicsbánya bérbeadására. Érdeklö-
dőknek felvilágosítást nyújt nevezett
üzletvezetőség II. osztálya, Magyar u.
2. Kolozsvár 1941. évi március hó 6-án.
M. kir. Államvasutak Üzletvezetősége:
Dr Szecsey s. k.

**Törvényerőre emelkedett
Roosevelt háborús javaslata**

Az elnök már jóvá is hagyta az első szállítást Anglia
és Görögország részére

Neyorkból jelenti: (NTU) A képviselőház 317 szavazattal 70 ellenében
végleg elfogadta az Anglia támogatásáról szóló törvényjavaslatot.

A törvényjavaslatot — mint a Reuter jelenti — Roosevelt még aznap alá-
írta s így az törvényerőre emelkedett.

Egy másik Reuter-jelentés szerint Roosevelt elnök közvetlenül a tör-
vényjavaslat aláírása után jóváhagyta az első hadianyag-, fegyver- és hadi-
tengerészeti segítség átadását Anglia és Görögország részére.

**Hadihajó-kisérettel indul útnak
az amerikai moszkító hajóraj Angliába**

Washingtonból jelenti (Reuter):
A „Moszkító hajóraj” valószínűen
már ezen a héten elindítják Anglia
felé. A hajóraj főként gabonát és
húst szállít. A hajókaraván kísérettel
megy és tengeralattjáró elleni harc-
ra is fel van készülve.

**Megkezdik az árvizek
és belvizek levezetését**

A földművelésügyi miniszter intézkedései. Tizenegy
milliót utaltak ki ármentesítésre

Budapest, a MTL. jelenti. Báró
Bánffy Dániel földművelésügyi mi-
niszter személyesen bejárta az árvi-
zelektől és belvizektől sújtott területe-
ket és intézkedéseket tett a vizek le-
vezetésére, hogy a termelő munka
minél előbb mindenütt megindul-
hasson.

Az állami inségakcióban 11 milliót
utaltak ki ármentesítő társulatok
és kulturmérnöki hivatalok részére
és ezzel 23 millió pengőt fordítottak
vízi-munkálatokra.

A földművelésügyi miniszter elő-
terjesztésére a kormányzat most to-
vábbi 6 és félmillió pengő állami tá-
mogatót engedélyezett a vízmentesít-
ési munkálatok végrehajtására. En-
nek túlnyomó részét már kiutalták
és már nincs akadálya annak, hogy
a vízlevezetési munkát végrehajtsák.

Ha a tavaszi időjárás nem lesz tul-
ságosan esős, megindulhat a munka,
hogy a mezőgazdasági termelésre is-
mét alkalmassá váljanak a területek.

A katolikus iskolák fegyelme

A hercegprimás beszéde a római katolikus tanügyi
tanácsülésén

Budapest, a Magyar Kurir jelenti:
A római katolikus tanügyi tanács
kedden délután tartott ülést. Az ülé-
sen résztvettek Glattfelder Gyula,
Grösz József, br. Apor Vilmos me-
gyéspüspök és Lindenberger János
debreceni apostoli kormányzó.

Madarász kassai megyéspüspök
„A katolikus iskola mai feladata”
címen tartotta volna elnöki megnyitó-
ját, azonban a püspök belegsége
miatt Pfeiffer Miklós kassai kanonok
olvasta fel a megnyitót. Huszty Józ-
sef egyetemi tanár a tanács felada-
tairól beszélt, Simon Károly alelnök
a banács löbbéves munkájáról szá-
molt be.

Az ülést Serédi Jusztinián bíboros-

hercegprimás zárta be és záróbeszé-
dében hangoztatta, hogy a katolikus
iskola ügyét főként azzal kell elő-
mozdítani, hogy az iskolák szigorát
emeljük. Ennek érdekében minden
rendelkezésre álló eszközt fel kell
használnunk.

Felhívás a vasuti nyugdíjas és nyug-
bérésekhez! A magyar kir. államvas-
utak országos szövetsége (MÁVOSZ) f.
hó 14-én, pénteken délelőt 10 órakor
a volt Vasutasok Szövetkezete helyi-
ségében. Nilgesz-telep 1. szám tartja
alakuló gyűlését, melyre kérjük az ér-
dekelteket minél nagyobb számban
megjelenni. MÁVOSZ.

MAJOR VILMA

fényképészeti szaküzlete és amatőr laboratóriuma
a napokban nyílik meg
Nagy Sándor utca 1 szám alatt. Del-Ka mellett.

**Aláírták a Thaiföld
és Francia-Indokina
közötti békeszerző-
dést**

Indokina területeket engedett
át Thaiföldnek

Tokióból jelenti: Mint egy közös
francia, japán és thaiföldi közlemény
jelentette, aláírták a Thaiföld és
Francia-Indokina közötti határvi-
szony rendezésére tett japán közve-
títőjavaslatot. A hivatalos közlemény
szerint Francia-Indokina átengedte
Thaiföldnek a Paklay-vidéket, vala-
mint Kambodzsának azokat a nyu-
gati, északnyugati és délnyugati terü-
leteit, amelyek azelőtt Thaiföldhöz
tartoztak. Mindezeket a területeket
lefegyverzik. A Mekong-folyó két szí-
gele, Khong és Khone, szintén Thai-
föld fennhatósága alá kerül, közigaz-
gatásuk azonban közös lesz. Japán
szvatoságot vállal a megkötött egyez-
mény véglegességéért. Franciaország
és Thaiföld pedig elismeri a béke
fenntartása érdekében Japán részéről
tett erőfeszítéseket és Japán korrekt
magatartását. (MTL.)

**Nagyvárad város törvény-
hatóságának ünnepélyes
beiktatása**

Nagyvárad. Saját tud. A belügy-
minisztériumtól nyert értesülés sze-
rint a napokban jelenik meg Nagy-
várad thj. város törvényhatóságának
kinevezéséről szóló rendelet. Az új
törvényhatóság ünnepélyes beiktatá-
sára több magasállású tisztviselőt hív-
nak meg a belügyminisztériumból.

Elegáns

kosztümöket, kabátokat
készít

TÓTH

nőiszabó

Beöthy Odön utca 7.

**Március 14., 15. és 16-án
felfüggesztette a miniszté-
rium a világitási tilalmat**

Nagyvárad. Saját tud. A Kereske-
delmi Csarnok kérését intézett a pol-
gármesterhez, hogy március 15-én ki-
rakatvilágitási versenyt rendezzenek
és ebből az alkalomból felfüggeszék
a világitási korlátozást. A polgárme-
ster a iparügyi minisztériumhoz inté-
zett kérést, azzal az indokolással,
hogy ez az első március 15-ike a ro-
mán uralom után és ezért méltó fény-
nyel ünnepelhessenek a kereskedők.
A minisztérium jóváhagyta az előter-
jesztést és értesítette a várost, hogy
március 14., 15. és 16. napjaira egész
Erdély területén a világitási tilalmat
felfüggesztette. A zárókorlátozás
azonban továbbra is érvényben ma-
rad.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYVÁRAD.
SZILÁGYI DEZSO-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30.
félre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem örzünk meg és nem
adunk vissza

JÓZSEF FERENC KIRÁLYI HERCEG KOLOZSVÁRON. Kolozsvárról jelenti a MTI.: József Ferenc királyi herceg két napi tartózkodásra Kolozsvárra érkezett. A pályaudvaron Szentkirályi Sámuel dr., a kolozsvári egyetem közgazdasági tudomány fakultásának dékánja, mint házigazda fogadta a vendéget, aki innen tovább utazik Marosvásárhelyre, ahol részvesz a március 15-iki ünnepélyen.

Szórányügyi tanszék a kolozsvári egyetemen. Déről jelentik: Thold Dezső tábornok, Szolnok-Doboka vármegye katonai parancsnoka szóránymozgalmat indított meg a múlt év őszén. A kolozsvári egyetemen tanszéket létesítettek a szórányügy számára. Nyári falmunkával járulnak hozzá a hallgatók a megoldás elősegítéséhez.

96 JELŐLT VIZSGÁZOTT AZ OMGE GÉPKEZELŐI TANFOLYAMÁN. Kolozsvárról jelenti a MTI.: Ma fejezték be a kolozsvári mezőgazdasági gépkezelői tanfolyamot, amelyet az OMGE folytatott a földművelésügyi minisztérium támogatásával. A tanfolyamon 96 jelölt vizsgázott.

Riv. csapágy lerakat

Kerékpárok és autó felszerelési cikkek.

Balkus András

Nagyvárad, gr. Bethlen István u. 9

Veteményes kertekké alakítják át parkjait az olasz városok. Rómából jelentik: A lapok értesülése szerint több olasz város csatlakozik Trieszt példájához, ahol a prefektus és a fasiszta párt felhívására veteményes kertekké alakították át a nyilvános parkokat. A triesti példát követő városok között van Milánó és Vicenza. A lapok szerint minden talpalattnyi földet be kell vetni, még a sportpályák szabad részeit is át kell alakítani veteményes kertekké. Az országban, a földművelésügyi propaganda nagy plakátokon hívja fel a lakosságot, hogy minden centiméternyi helyet be kell vetni.

**KORONA Filmszínházban csütörtöktől a film nagyságára való tekintettel az előadások: 3, 6 és 9 óra-
kor kezdődnek.**

MEGÁLLAPÍTOTTÁK A VISZACSATOLT TERÜLETEKRE A VADÁSZHLETEKET. Budapest a MTI. jelenti: A pénzügyminiszter rendeletet bocsátott ki a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen a folyó vadászjegy vonatkozó vadászilletékek megállapításáról. A rendelet szerint a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen az 1940-ben kiváltott vadászjegyek érvénye 1941 március hó végén jár le. A vadászjegy végéig 1941 június 31-ig érvényes vadászjegyek illetékét tíz pengőben állapította meg. Egyébként a kiadásra vonatkozó határozatok érvényben maradnak.

MEGHALT GULÁCSI ISTVÁN FELSŐHÁZI TAG. Beregszászról jelenti a MTI.: Gulácsi István felsőházi tag kedden meghalt. Temetése csütörtökön lesz.

TISZTIORVOSI ÉS KÖRORVOSI KINEVEZÉSEK. Budapest, a MTI. jelenti: A m. kir. belügyminiszter a közegészségügyi felügyelők és tisztiorvosok létszámában dr. Boros György mezőpeterdi körorvost a VII. fizetési osztályba tisztiorvosnak kinevezte. Dr. Albu Béla nagyváradai orvost, dr. Dedk István nagyváradai orvost, dr. Knézy Jenő álmosdi körorvost, dr. Petz Gyula nagyváradai orvost, dr. Schranbeck Gyula kötegyáni körorvost Nagyvárad törvényhatósági jogú városához városi orvosokká kinevezte. Dr. Balaton Zoltán nagyszalontai orvost, dr. Seres László szeghalmi orvost Nagyszalonta megyei városhoz városi orvosokká kinevezte.

Nagyvárad. Saját tud. Kedden reggel a megyei és városi hatóságok képviselőinek és nagyszámu érdeklődőinek a jelenlétében nyitották meg a szénvadászteri istállóban az EMGE által rendezett tenyészállatkiállítását. A résztvevők az ünnepélyes megnyitót követően megtekintették a kiállított székbnél-szebb példányokat. Lapunk legközelebbi számában részletes beszámolót hozunk a nagyszabású kiállításról.

**KORONA Filmszínházban csütörtöktől a film nagyságára való tekintettel az előadások: 3, 6 és 9 óra-
kor kezdődnek**

Kukorica szárítógépet és oltóanyagot kapott a marostordai Gazdaszövetség. Marosvásárhelyről jelentik: (MTI) Br Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter a marostordamegyei Gazda Szövetség részére hatalmas kukorica-szárító gépet küldött, amely napi kétféle három vagon kukorica szárítására alkalmas. Ugyanakkor a tételykórral sújtott vidékek részére a megyében 6 ezer Marosvásárhely részére 7 ezer tubus oltóanyagot küldött ingyenes szétosztásra.

A Kereskedelmi Csarnok közleménye: A mosószappan kereskedői forgalmának szabályozása tárgyában kiadott rendelet 2. paragrafusa értelmében a mosószappan előállítását és nagykereskedők a birtokukban levő mosószappan készletet f. é. március 14-ig kötelesek a Mosószappan Nyilvántartási Irodához (Budapest, VI. Benczur utca 13. sz.) bejelenteni. A bejelentést két példányban kell beküldeni a rendelethez mellékelni mint a bejelentőlapon. A hivatalos lapban közölt minta szerinti bejelentőlapokat tegyük titkári hivatalunkban kaphatnak. - Ertesítjük a március 15-iki kirakattversenyben résztvevni szándékozó kereskedőket, hogy a jelentkezést ma lezárjuk. Kérjük tehát a még résztvevni szándékozókat, hogy a mai nap folyamán szíveskedjenek személyesen vagy telefonon (13-36) titkári hivatalunkban jelentkezni, a későbbben jelentkezőket nem fogjuk tudni a résztvevők sorába beiktatni.

Legujabb tavaszi divat után

lérfi és gyermeköltönyt izlésesen, jutányosan készít.

Tisztviselőknek részletre is

Balogh József

űriszabósága

Nagyvárad, Teleki utca 40. sz.

MEGALAKULT AZ ERDÉLYI FÜRDŐK SZÖVETSEGE. Marosvásárhelyről jelenti a MTI.: Kedden délután Marosvásárhelyen megalakult az erdélyi fürdők szövetsége. Az alakuló gyűlésen 25 erdélyi fürdő képviseltette magát.

Textil-szövetárak selyemmacadékok

nagy választékban
PAROCZAY ISTVAN
cégnél, Szent László-tér 7.

Felhívás a Székely Hadosztályban szolgált nagyváradai Bajtársakhoz! Minden beiratkozott Bajtárs jelentkezzen folyó hó 14-én, pénteken délután fél 5 órakor a Hitler Adolf u. 20. sz. alatti titkári irodánkban további utasítások átvétele végett. Akik még nem jelentkeztek, e hó 30-ig bezárólag minden hétköznap délután 6-7 óra között titkári irodánkban minden felvilágosítást megkapnak. Székely Hadosztály Egyesület nagyváradai főfészeke, Lőrinczy M. szervezőtísi.

UY KÁROLYT KIZÁRTÁK A SAJTÓKAMARÁBÓL. Budapest, a MOT jelenti: Az Országos Sajtótanács Uy Károlyt az újságíró foglalkozást tisztességtelen jövedelemszerzésre való felhasználásának vétségében bűnösnek mondta ki és ezért a kamarai tagsággal járó foglalkozástól való eltiltásra ítélte. Az Országos Sajtótanács az iratokat az Országos Magyar Sajtókamara útján az illetékes budapesti ügyészhez tette át.

A kórházi harmadik osztályon ápolattól tilos külön díjat szedni. Budapestről jelentik: (MTI) A m. kir. belügyminiszter rendeletet adott ki, mely szerint a főhatósága alá tartozó állami illetve állami igazgatás alatt álló kórházakban és gyógyintézetekben a legalacsonyabb (III. ápolási díjosztály) osztályán ápolattól, azoknak fizető köteles hozzátartozóiktól, vagy az érték fizetési kötelezettséget vállaló személyektől sem a kórház, sem az orvosi személyzet részére semmiféle külön díjat nem szabad szedni. Az első és a második díjosztályban felvett betegeket, mint az osztályvezető főorvos magánbetegeit is fel lehet venni és ezek számára a kórházi ápolási költségeken kívül az orvosi tevékenységért járó díjat is fel lehet számítani.

**KORONA Filmszínházban csütörtöktől a film nagyságára való tekintettel az előadások: 3, 6 és 9 óra-
kor kezdődnek.**

A Honsz nagyváradai és biharmegyei csoportjának elnöksége a hadirokkantak tudomására hozza. hogy az Országos elött tartandó március 15-i ünnepén a csoport területileg vesz részt. E végből felhívja azokat a hadirokkant bajtársakat, akik ezen az ünnepségen részt ohajtanak venni, hogy a csoport hivatalos helyiségében Csáky István (v. Körös) utca 42. szám alatt március 15-én délelőtt 10 óra mentől számosabban jelenjenek meg, hogy a felvonulás zászló alatt, pontos időben megtörténhessenek.

A „Magyar Lapok” gyűjtése az árvizkárosultakért

A jóság nem ismer határt,

csak gyöngédséget, szeretetet, irgalmasságot. A jóság nem elégszik meg azzal, hogy egyszer adjon, de újra ad, ha erre módja akad. Példa erre a jócskeledésre Horváth Ferenc, az Andrenyi-cég igazgatója, aki már egy ízben 100 pengőt juttatott el hozzánk az árvizsújtottak javára és most ismét bekopogott, hogy újabb adományával növelje az összegbe jutottak részére nyújtható segítséget. De példamutató a Munkaközpont is, ahonnan szintén jelentős összeget juttattak el hozzánk az árvizkárosultak számára. Gyűjtésünk mai eredménye egyébként a következő:

A váradai iparosok az árvizkárosultakért

Saját tud. Az Ipartestületbe tömörült építőipari, valamint vas-, fa- és fémpipari iparosok elhatározták, hogy akciót indítanak az árvizkárosultak felségítésére. Az iparosok, valamelyik lözségben, egy lakóházat a maguk erejéből akarnak teljesen felépíteni. Ennek az akciónak a javára fordították a farsangi bál 500 pengőt kikerülő jövedelmét s az elkövetkező hetekben sorozatos műkedvelőelőadásokat rendeznek. Elsőnek a „Mágnás Miskát” s a „Sárdáskirálymért” mutatják be.

Iparos testvérek!

hazafias kötelességteljesítésre hívnak fel iparostársaim figyelmét: Főméltóságú Kormányzó urunk az árvizsújtotta testvéreink felségítésére gyűjtési akciót indított el, amelyből mi iparosok is ki kell, hogy vegyük

részünket. De hogy nyoma legyen az iparostársadalom áldozatkészségének, arra kérem minden áldozatrakész iparostársaimat, hogy adományukat az Ipartestületnél elhelyezett hivatalos gyűjtőveken jegyezzék és ugyanott fizessék ki is; ehhez járul majd az Ipartestület adománya is, amellyel együtt a hivatalos gyűjtőhelyen lesz befizelve. Tegyük meg mindnyájan hazafias és emberbaráti kötelességünket.

Testvéri szeretettel:

Szabó Károly, elnök.

Eddigi gyűjtésünk:	3393.45 P
Újabb adományok:	
Tiszay János óras és ékszerész Nagyvárad	10.— P
Gerber Ignác kovácsmester. Nagyvárad	10.50 „
Mokos Kálmán. Nagyvárad	20.— „
Kovács Lajos, Nagyvárad	1.— „
P. I. Nagyvárad	5.— „
Papp Ferenc, Nagyvárad	10.— „
Drága fiunk halálózási évfordulóján	5.— „
Papp János MÁV nyugdíjas, Nagyvárad	2.— „
Nemzeti Munkaközpont gyűjt.	14.46 „
Horváth Ferenc, az Andrenyi cég igazgatója, Nagyvárad	31.50 „
Papp Zoltán, Nagyvárad	2.— „
Egy cselédleány adománya	3.— „
Szent József tiszteletére	5.— „
Magyar a magyarért	5.— „
Férfiem emlékére	5.— „
Egy kifutó kisfiu adománya	1.— „
B. J. Nagyvárad	5.— „
Laner Károly Felsővízó	5.— „
Osszesen	3532.91 P

Március tizenötödike megünneplésére készülünk

Forróbb a szívem dobbanása, talán a lélegzetem is hevesebb, amikor most arra gondolok: hogy néhány nap múlva, március 15-én kokárdát tűszhetek a kabátomra és megünnepelek a magyar sajtószabadság édesen mosolygó tavaszi virradatát. Huszonkét éven át csak otthon, az íróasztalomon helyezhettem el egy kicsi magyar zászlót és csak lélekben ünnepelek. És egyre szomorúbban tapasztaltam, hogy a felnövő, mai ifjúságban a román iskolázás eredményeként milyen kevés jelentőséggel bír ez a nap: március 15. Hányszor láttam, hogy az újságos bódék előtt friss pesti lapot kerestek és csodálkoztak, hogy nincs és érthetetlenül csóválják a fejüket: március 15 miatt nem érkezett friss pesti lap? Ugyan!

De a régi, ősi magyar családokban ébren maradt a márciusi szabadság-ünnep megülésének a kultusza és szorosán zárt ajtók, ablakok mögött bekapcsolták a rádiót és hallgatták a Múzeum előtt elhangzó szónoklatokat, Petőfi Talpra magyar-ját, a Himnusz-t — s lelki szemük előtt lepergett ama nagyszerű márciusi nap, amelyen a pesti Hatvani-utcai Haeckenast-nyomdából kikerültek az első szabad magyar sajtó nyomtatványai és látták, amint az a bátor és történelmet alkotó márciusi ifjúság kiszabadítja Tócsics Mihályt a börtönből...

Aztán ethallgatott a rádió és féltékenyen lestek ki a rabmagyarok a romániai tavaszba, hogy megnézzék: az iholyaitató utcán nem leskelődik-e rájuk sziguranca-kém? És gondoltak arra, hogy egykor maguk is részesei voltak már kokárdás, dalos, holdog márciusi ünnepeknek Pesten,

Gr. Preising Konrád berlini püspök lesz az elhunyt kölni érsek utóda

Megírtuk, hogy Schulte József dr. kölni bíboros-érsek elhunyt. Dr. Schulte József kölni bíboros elhunytával a német püspöki kar egyik legrégibb és legismertebb tagja távozott el az élők sorából. A bíboros egészségi állapota miatt már a pápa legutolsó vatikáni meghívásának sem tudott eleget tenni.

Katolikus körökben az a felfogás, hogy minden valószínűség szerint gr. Preising Konrád berlini püspöknek van a legtöbb kilátása arra, hogy az elhunyt bíboros örökébe lépjen, első sorban azért, mert a berlini püspök szintén egyike a pápa legszűkebbkörű bizalmasainak s a berlini püspök tanácsadója volt a pápának abban az időben, amikor az németországi apostoli nuncius volt.

A kölni bíboros halálával a német püspöki karnak már csak három bíborosa van és pedig dr. Bertram boroszói bíboros-érsek, aki már évek óta elnöke a fuldai püspöki értekezletnek, Faulhaber Mihály müncheni bíboros-érsek és Innitzer bíboros-érsek.

a Múzeum előtt, vagy Nagyváradon, a Bémer-téren.

De aztán hány tavasznak kellett elmulnia, anélkül, hogy Váradtól Csik-szeredáig felzenghetett volna március

A nagyváradi ünnepek:

Március tizenötödikének nagyváradi megünneplése fényes keretek között fog lezajlani. Délelőtt az Országzászló előtt lesz ünnepi felvonulás, ott hangzanak el a beszédek és szavatok is. Este a Szigligeti Színházban díszelőadás lesz. Ez alkalomból a „János vitéz”-t adják elő, amelynek díszelőadását értékesé fogja tenni, hogy résztvesznek a kórusban azok a színészek is, akik egyébként nem játszanának a darabban.

Az ünnepség részletes műsorát legközelebb közöljük.

VÁLTOZÁS A MÁRCIUS 15-IKI PROGRAMBAN. Nagyvárad. Sajtó tud. A március 15-én rendezendő ünnepségen a szavatót válláló Balogh Mária sajnálatosan, hirtelen és

15-én a Himnusz? Mégis, minden március új hitet adott és új erőt: a kitartásra és a küzdelemre.

S íme, most felszabadultan örülhetünk a tavasz ébredésének és március 15-én boldogan érezhetjük: hogy a tollunk tiszta maradt az elmúlt rab-ság idején és ezzel a tisztán fénylő tollal köszönhetjük a ránkvirradó magyar sajtószabadság ragyogó ünnepnapját. (H. Ö.)

súlyosan megbetegedett. — kórházi kezelés alatt áll. Helyette Váry Magdolna, a Tanfőnököképző III. éves növendéke volt szíves elvállalni a feladatot és Kárpáti Pirooska: Üzenet Erdélyből című költeményét szavaltja el.

Felhívás a nagyváradi faipari munkássághoz. A faipari csoport vezetőisége felkér minden öntudatos munkást a magyar szabadságharc évfordulójának, március 15-ének méltó megünneplésére. Kérünk minden szaktársat, hogy 15-én, szombat reggel 9 órakor a Munkásokban jelenjen meg, ahonnan az összmunkásság szakmánkénti csoportokban vonul fel az ünnepség színhelyére, az Országzászlóhoz.

Hirdetmény

a vendéglőkben, kifőzésekben, korcsmákban, kávéházakban és kávéházakban kiszolgáltatható ételek korlátozása tárgyában

1. 710—1941. M. E. számú rendelet.

A m. kir. miniszterium a honvédelemről szóló 1939. II. törvények 112. és 212. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli.

1. §.

(1) Vendéglőkben a hatályban levő egyéb korlátozások (hustalan napok) figyelembevételével csak kétféle levest, egyféle előételet, kétféle halételet, kétféle sültet, kétféle száraz és kétféle zöld köretet kétféle tésztát

szabad előre elkészíteni, az étlapon feltüntetni és kiszolgáltatni.

(2) Az (1) bekezdésben említett kétféle halételet közül legfeljebb egy halételet készíthet zsir felhasználásával és az egyik halételetnek pontynak kell lennie — Az (1) bekezdésben említett sült helyett halételet is szabad készíteni és kiszolgáltatni. — Az (1) bekezdésben említett kétféle tésztát közül hetenként háromszor az egyik tésztát csak tulyomó részt burgonyával, vagy turóval, vagy tengeriszirt felhasználásával készíthet. Bő zsirban sült, vagy kirántott burgonyát és tésztákat (fánkfélét stb.) nem szabad készíteni és kiszolgáltatni.

(3) Az (1) bekezdésben felsorolt előre elkészített ételeken felül megrendelésre frissen készítve csak kétféle husételet szabad kiszolgáltatni. Ezt a két husételet az étlapon fel kell tüntetni.

(4) Egy husadag súlya csonttal 150 gr-nál, csont nélkül 120 gr-nál, szárnyasnál 200 gr-nál, a főzélékhez feltétként adott husadagnak súlya pedig csont nélkül 60 gr-nál nagyobb nem lehet.

(5) Az apró husokból és belsősérből (paprikás, pörkölt, gulyás, töltött-rakottkáposzta, töltött-paprika, nyelv, tüdő, szív, vese, velő, mirigy, máj, vér, sertésfej és láb, borjúfej és láb, ökröszáj és ökröszálly stb.) kétféle ételt

szabad készíteni és kiszolgáltatni.

(6) A friss, aszalt vagy fűtgyümölcs, a salátafélék, a sajt és cukrászsütemények készítése és kiszolgáltatása nem esik korlátozás alá.

(7) Vendéglőkben általában csak olyan ételeket szabad készíteni és kiszolgáltatni, amelyek az étlapon fel vannak tüntetve, kivéve a jelen szakasz (6) bekezdésében, valamint a negyedik §-ban említett ételeket.

2. §.

Kifőzésekben a hatályban levő egyéb korlátozások (hustalan napok) figyelembevételével naponként legfeljebb kétféle levest, kétféle főzeléket, egyféle husételet, kétféle tésztát, akármilyen hintéssel, vagy töltéssel; az apró husokból és belsősérből (paprikás, pörkölt, gulyás, töltött-rakott káposzta, töltött paprika, nyelv, tüdő, szív, vese, velő, mirigy, máj, vér, sertésfej és láb, borjú fej és láb, ökröszáj és ökröszálly, stb.) pedig egyféle ételt szabad készíteni és kiszolgáltatni. — Az 1. §. (4) bekezdésében foglalt rendelkezéseket a kifőzésekre is alkalmazni kell.

3. §.

(1) A hétnek a törvényhatóság első tisztviselője által kijelölt egyik napján, amelyiken husneműek kiszolgáltatása meg van engedve, vendéglőkben, vendéglői üzemet fenntartó kávéházakban, kifőzésekben, kifőző üzemet fenntartó kávéházakban és meleg ételek kiszolgáltatásában jogosított korcsmákban az 1. §. 1. 2. 3. és 5. bekezdésében, illetőleg a 2. §-ban felsorolt ételek helyett déli 12 órától délután 4 óráig és esti 7. órától kezdve csak háromféle egy tál ételt szabad készíteni és kiszolgáltatni azzal a korlátozással azonban, hogy az egyik egy tál étel csak hustalan étel, vagy halászle lehet, vagy ponty felhasználásával készíthet. Egy tál ételként raptort halat készíteni és kiszolgáltatni nem szabad. Ezen a napon déli 12 óráig és délután 4 és 7 óra között csak kétféle ételt sza-

bad készíteni és kiszolgáltatni és pedig azzal a korlátozással, hogy az említett időben felszolgált meleg ételeket csak az 1. §. (5) bekezdésében felsorolt anyagokból szabad készíteni és hideg ételként csak kolbászt szabad kiszolgáltatni. Vendéglői üzemet fenntartó kávéházakban és kifőző üzemet fenntartó kávéházakban déli 12 óráig és délután 4 és 7 óra között csak kétféle husételet: sonkát és egy tálon kétféle felvágottat szabad kiszolgáltatni. Az egy tál ételen napon a vendég részére ételt frissen készíteni és kiszolgáltatni, a jelen szakasz (3) bekezdésében megállapított kivételtől eltekintve, nem szabad.

(2) Kávéházakban és kávéházakban egy tál ételen napon az egész napon át husételetként csak kétféle husételet: sonkát és egy tálon kétféle felvágottat szabad kiszolgáltatni. A korcsmákban, amelyekben csak hidegételt szabad adni husételetként csak kétféle hidegételt szabad kiszolgáltatni.

(3) Az egy tál ételen napon az 1. §. (6) bekezdésében felsorolt élműcikkék, valamint sonka, vagy megrendelésre frissen készítve, egyféle egyszerű tojásétel kiszolgáltatása nem esik korlátozás alá.

(4) Budapest székesfőváros, továbbá Budafok, Kispeszt, Pestszenterzsébet, Pestszentlőrinc, Rákospalota és Újpest megyei városok valamint Albertfalva, Békásmegyér, Csepel, Mátyásföld, Pest-ujhely, Rákosszentmihály és Sashalom nagyközségek területére szólóan az egy tál ételen napot Budapest székesfőváros polgármestere Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye alispánjával, a többi törvényhatóság területére szólóan a város polgármestere az illetékes vármegye alispánjával egyetértően állapítja meg.

(5) A jelen szakaszban foglalt korlátozásokat Gergely naptár szerinti vagy nemzeti ünnepen, továbbá Szilveszter napján kell alkalmazni.

4. §.

(1) A diétás étel szakszerű és rendszeres kiszolgáltatására berendezett üzemek annak, aki orvosi rendeletre diétát tart és ezt orvosi bizonyítvánnyal igazolja, a hustalan napokra vonatkozó korlátozások figyelembevételével az egyébként kiszolgáltatható ételektől eltérő diétás ételeket is készíthetnek és kiszolgáltathatnak. A diétás ételeket az étlapon feltüntetni nem szabad.

(2) Az (1) bekezdésben említett üzemek tulajdonosai azt, hogy diétás ételek kiszolgáltatására vannak berendezve, a törvényhatóság első tisztviselőjének 15 nap alatt bejelenteni és igazolni kötelesek. A törvényhatóság első tisztviselője a közölt adatokat további 15 nap alatt megküldi a m. kir. kereskedelmi hivatalnak.

(3) A (2) bekezdésben foglalt rendelkezést nem kell alkalmazni a jelen rendelet hatálybalépése előtt fennállott azokra az üzemekre, amelyek a 119.646—1940. K. K. M. számú rendelet 4. §-ban megszabott bejelentést már megtették.

5. §.

A jelen rendelet hatálya alá tartozó üzemekben kiszolgáltatót kenyéradagnak súlya 60 gr-nál nagyobb nem lehet.

6. §.

A jelen rendeletben foglalt korlátozásokat a m. kir. közellátási miniszter enyhítheti, vagy szigoríthatja.

7. §.

(1) Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig, háboru idején 6 hónapig terjedhető elzárással büntethető az a vendéglős és

SZÍNHÁZ

A VÁLÓOK

Dayka Margit vendégfelléptével

vendéglői üzemet fenntartó kávé, aki az 1. §-ban a 3. §. (1) bekezdésében a 4. illetőleg az 5. §-ban az a kifőző iparos, kifőző üzemet fenntartó kávémérő és kocsmáros aki a 3. illetőleg az 5. §-ban, az a kávé és kávémérő, aki a 3. §. (2) bekezdésében, illetőleg az 5. §-ban megállapított rendelkezések valamelyikét megszegi, vagy kijátsza.

(2) A pénzbüntetésre az 1928. X. t. c. rendelkezései irányadók, a pénzbüntetés legmagasabb összege 8000 pengő; olyan esetben pedig, amikor megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a kihágás elkövetője a cselekménnyel illetéktelenül elért, a nyolcezer pengőnek a megállapított nyereség kétszeresével felel meg.

(3) Arra a készletre, amelyre nézve az (1) bekezdésben megállapított kihágást elkövetették, elkobzásnak van helye.

(4) A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak a m. kir. rendőrség működési területén a m. kir. rendőrségnek mint rendőri büntetőbírósnak hatáskörébe tartozik. — Az 1929. XXX. t. c. 59. §-a első bekezdése 3. pontjának alkalmazása szempontjából szakminiszternek a m. kir. közellátási miniszter kell tekinteni.

8. §.

(1) A jelen rendelet 2. §-ában megállapított munkakörnek a kifőző iparos által tullepését a vendéglősiipar jogosulatlan gyakorlásának kell minősíteni.

(2) Az u. n. espressók a jelen rendeletben meghatározott ételek közül azokat szolgáltatják ki, amely ételek kiszolgáltatására iparjogosi törvényük értelmében jogosultak. Az iparjogosi törvényük szerinti munkakörnek tullepését, vagy a vendéglősiipar, vagy a kávéipar jogosulatlan gyakorlásának kell minősíteni.

9. §.

(1) A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

Nagyvárad, 1941. március hó 12-én.

Dr Soós István, s. k. polgármester.

Nagyvárad thj város polgármestere ad 8258—1941.

Hirdetmény

A városi altisztek és szolgák ruházatára u. m. 38 db posztó nadrág, 38 db posztózubony, 38 db posztó sapka, 38 db vászonzubony, 38 db vászonnadrág szállítására zártkörű versenypályázatot tartok.

Felhívom mindazokat akik ezen versenypályázalon készíteni akarnak ajánlatukat az előírt feltételek betartása mellett 1941. évi március hó 17-én déli 12 óráig a gazdasági ügyosztálynál (város háza, I. em. 24.) adják be. Ajánlat csak az ajánlati minta felhasználásával tehető, úgy ez, mint erre vonatkozó minden felvilágosítás a gazdasági ügyosztálynál beszerezhető illetve megtudható.

Nagyvárad, 1941. március 12.

Dr Soós, polgármester.

KIVONJÁK A FORGALOMBÓL A NEMREG KIBOCSÁTOTT ÖTEZER LEIS BANKJEGYET Bukarestből jelent a MTL: A román Nemzeti Bank közleményt adott ki, amely rosszindulatú hírek miatt kivonja a forgalomból a nemrég forgalomba hozott 5000 leies nagyalakú barna színű, az ezer leies nagyalakú barna színű és az 500 leies kisalakú zöld színű bankjegyeket. Az 5000 leieseket március 20-ig, a többi bankjegyeket április 15-ig kell beszolgáltatni, illetve átváltani.

Az utolsó évek egyik legszeletesebb vigjátéka a Válóok, amelynek főszerepét Dayka Margit, a Nemzeti Színház tagja és a magyar filmek ünneplott művésznője játssza. Dayka Margit ebben a szerepében olyant produkál ami színésznői képességének minden skáláját bemutatja. A Válóok Budapesten több mint 250 előadást ért meg — ami nem is csoda, mert a darab olyan, amilyent nem minden évben írnak. — Nálunk Sármasz Miklós rendezésében és a prózai együttes legkiválóbbjaival kerül színre a Válóok szerdán, csütörtökön hétfőn és pénteken este A. bérletben.

A színházi iroda közleményei: SZOMBATON ESTE ÜNNEPI DISZ-ELŐADÁS A SZÍNHÁZBAN

Március 15-én, szombaton este ünnepi disz-előadást tart a színház, amikor is Dayka Margit és D. Kovács József felléptével színre kerül Kacsóh Pongrác örökbecsű daljátéka, a János vitéz. Ez ünnepi disz-előadáson semminek kedvezményes jegyek, valamint szelvényjegyek nem érvényesek, mert a helyárakat az igazgatóság mérsékelten felemelte. Jegyek erre az előadásra már válthatók a színház elővételi pénztáránál.

Heti műsor:

Szerda este háromnegyed 8 órakor, csütörtökön este háromnegyed 8 órakor, pénteken este háromnegyed 8 órakor A. bérletben: Dayka Margitnak, a Nemzeti Színház tagjának és a magyar filmek ünneplott művésznőjének vendégfelléptével: **Válóok**, briliáns vigjáték újdonság. Stella Adorján fordítá.

RÁDIO

CSÜTÖRTÖK, MÁRCIUS 13.

Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
- 7.00 Hírek. — Közlemények. — Etrud. Hanglemezek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 „Petőfi és Pozsony.” Irta Pakots József. Felolvasás.
- 10.45 Külföldi híradás. Felolvasás.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárás-jelentés.
- 12.10 Csorba Dezső cigányzenekara.
- Közben
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés.
- 13.30 A Rádió Szalonzenekara.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Árfolyámhírek, piaci árak élelmiszerárak.
- 15.20 Gróf Széchenyi Dénes zongorázik.
- 15.45 Pilinszky Zsigmond, az Operaház tagja énekel, zongorakísérettel.
- 16.15 Ruszin hallgatónknak.
- 16.45 Időjelzés, időjárás-jelentés hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Szűcs Stefánia dalokat énekel. Kíséri Vécsey Ernő jazz-hármasa.
- 17.35 „Szántóföldi növények kártevői. Rádiótanfolyam VI. része Fakarmánynövények kártevői.
- 18.05 Melles Béla zenekar. Vezényel Vincze Ottó.
- Közben
- 18.35 „Magyar önismeret.”
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 Solymossy Lajos jazz-zongoraszóma.
- 18.45 „A kajaksport fejlődése Magyar-

sában. Rendes helyárakkal. Rendező Sármasz Miklós.

— **Csütörtökön délután 4 órakor** filéres helyárakkal a Bécsi gyors operett újdonság lesz a színház műsorán.

Szombat délután 4 órakor filéres helyárakkal: **Gellérthegyi kaland** — Helyárak: 30 fillértől 120 fillérig.

Szombat este háromnegyed 8 órakor **nemzeti ünnepi disz-előadás**, Dayka Margit és D. Kovács József vendégfelléptével: **János vitéz**, Kacsóh Pongrác örökbecsű daljátéka. Kiegészített zenekarral, nagy kórossal. Mérsékelten emelt helyárakkal.

Vasárnap délután 4 órakor és este háromnegyed 8 órakor: **Hajnalodik**, Rendes helyárakkal.

— **Jegyek a fenti előadásokra már válthatók a színház pénztáránál.**

A mozgóképszínházak műsora

Belvárosi: **A szerelem nem szégyen.**
 Korona: **Rasputin**
 Apollo: **Kék madár.**

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
 Képkerekezés
 Melegágyrámák és üvegek

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

- országban.” Kammermayer Oszkár dr előadása.
- 20.00 A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskol Segítőegyesületének hangversenye.
- 20.50 „Az ether hajósa.” Hangjáték három részben.
- 21.40 Hírek, időjárás-jelentés.
- 22.00 Közvetítés az EMKE-kavéházból. Farkas Béla cigányzenekara műsikkal, énekel Kalmár Pál.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven.
- Kb.
- 23.30 Tanclemezek.
- 24.00 Hírek

Budapest II.

- 16.15—16.45 Jazz- és filmszámok hanglemezeiről.
- 17.35 18.05 Pátria-hanglemezek.
- 18.30 Angol nyelvtanítás. J. W. Thompson előadása.
- 19.00 Kamarazene hanglemezeiről.
- 19.30 „A kalapos király.” Ferdinánd Mihály dr előadása. II. József születésének 200. évfordulóján.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Rossini: Tell Vilmos — balettzene. Hanglemezeiről.
- 20.25 „Székely múzeum Sepsiszentgyörgyön.” Sz. Weress Jolán előadása.
- 20.55 A koncert tangóharmonikazenekar.
- 21.30 Időjárás-jelentés.

Kiadótulajdonos: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Felelős szerkesztő: **Dr Paál Árpád** Felelős kiadó: **Dr Scheffler Ferenc**
 Szent László-nyomda Rt igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgóépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 3. szám.

APRÓHIRDETESEK

szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Különféle

Központban teljesen felszerelt fényképező műterem, üzlethelyiséggel nagy klientúrával, alkalmi áron átadó. — Ezenkívül mindenféle üzletek állandóan kaphatók. Társítások. Székelynél, Magyar utca 3. szám. 34

TELLUS óra

megbízható!!!

Kérjen vásárlásnál

TELLUS órát

Építésszak figyelmébe! „Akrázát” a biztos falszigetelő minden mészlerakathoz kapható. Főlerakat: Kovács Károly, Nagyvárad Mikszáth J. 26. 365

Lakás

4 szobás modern lakás május 1-re kiadó. Szaniszló u. 31. 32

Központban két egymásba nyíló butorozott szoba, fürdőszoba használattal március 15-re egy vagy két személynek kiadó. Cim a kiadóban. 29

Eladó vagy kiadó Nagysötétág 50. sz. szülő. Érdeklődni Csengeri u. 8. szám. Szuper. 20

Elegáns utcai butorozott szoba kiadó. Csengeri u. 2. 14

Adás-vétel

Az Állami Tanítónőképző használt jó zongorát vásárolna. Ajánlatot Nagyvárad Kálvin u. 3. alá kér az igazgatóság. 21

Havonként 160 pengőt jövedelmező bérház eladó. Pál utca 10. 31

Kersek megvételre kisebb szőlőt, esetleg bérletnek is. Bővebbet „Nyugat” szövetkezet. Mussolini tér 5. 33

Gyermek járóka eladó. Vörösmarty (v. Kórház) utca 13. 18

Francia 2 személyes rozágy, garantált tiszta. eladó. Keskeny u. 13. 17

Prima tengeri moslék Berger szeszgyárban mindennap kapható.

Használt férfiruhát veszek mindenféle jó áron. Levelezőlap hívásra hához jövők Bémer tér 1. házfelügyelőnél. 6

Aranyat, magas áron veszek. Órák, ékszer, javított. Gyenge István ékszerész. Rákóczi u. 19. 753

Állást nyel

Jó munkás fodrásznőt, ki manikűrös is, felvesz Botházy, Árpád vezér ut 47. szám. 35

Perfekt magyar-német GÉP- és GYORSIRÓNÓT és gyakorlott SEGÉDKÖNYVELŐT azonnal alkalmazunk. Ajánlatokat „VARADSZÖLŐS” jellegre a kiadóba.

Egy kocsi kovács, itteni iparvállalat-hoz azonnal belépésre kerestetik. Cim a kiadóban. 30

Nappali portást felveszünk. Berger szeszgyár bérlete. 27

Vizgázott fűtőt és vizgázott gépapolót felveszünk. Berger szeszgyár bérlete. 26

Kertészt, aki a kertészet minden ágában jártassággal bír azonnal felvesz a Tüdőszanatorium. 12

Elveszett

Elveszett Balog Lajos névre szóló katonai igazolvány. Becsületesen megtalálta hozzá Fecske u. 17. szám alá, jutalmat kap. 28